

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **JUDr. M. T.**
zastoupený advokátem Mgr. Janem Fišerem
sídlem Škroupova 561, 530 03 Pardubice

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963**
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 6. 2023, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 6. 2023, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení je povinna zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 3 900 Kč, a to k rukám jeho právního zástupce Mgr. Jana Fišera, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím žalované uvedeným ve výroku tohoto rozsudku byly podle ust. § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „ZOPSZ“) a podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) zamítnuty námitky žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 23. 11. 2022, č. j. X, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobci zamítnuta žádost o změnu výše invalidního důchodu pro nesplnění podmínek podle ust. § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť zdravotní stav žalobce i nadále odpovídá invaliditě druhého stupně.
2. Žalobce napadl rozhodnutí žalované včasnou žalobou podanou podle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobce považuje žalované rozhodnutí za nepřezkoumatelné, neboť v něm nebyly vypořádány jeho námitky proti prvostupňovému rozhodnutí. Žalobce proto znovu odkázal na tyto námitky, ve kterých namítal jak procesní vady, tak neúplné zjištění skutkového stavu.
3. Žalovaný rozhodoval pouze na základě listinných podkladů, aniž by přistoupil k osobnímu vyšetření žalobce. Žalobce má přitom za to, že bez vyšetření posudkový lékař nemůže učinit správné závěry o zdravotním stavu účastníka, zejména pak závěry o tom, jakým způsobem je ovlivněn zdravotním postižením při běžných denních aktivitách a při podnikatelské činnosti.
4. Žalobce odkázal na lékařskou zprávu MUDr. N. ze dne 28. 1. 2023, ze které vyplývá, že žalobce je schopen X, a to omezeně. Za situace, kdy žalobce není X schopen X, se nemůže jednat o *středně těžké* funkční postižení, ale o postižení *těžké*. Závěrem žalobce navrhl, aby byl jeho zdravotní stav přezkoumán posudkovou komisí MPSV ČR (dále jen „PK MPSV“).
5. S ohledem na shora uvedené žalobce navrhl, aby soud žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
6. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla přezkoumání zdravotního stavu žalobce PK MPSV podle ust. § 4 odst. 2 ZOPSZ. Za současného stavu věci navrhla, aby soud žalobu zamítl.
7. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle právního a skutkového stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí podle ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s., přičemž dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
8. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že na základě žádosti žalobce o změnu výše invalidního důchodu byl dne 16. 11. 2022 vypracován posudek OSSZ Pardubice podle ust. § 8 odst. 1 písm. a), odst. 4 ZOPSZ. Uvedený posudek, který byl podkladem prvostupňového rozhodnutí, stanovil za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole X, položce X přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Míra poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu byla uvedeným posudkem o invaliditě určena ve výši 50%, tedy zdravotní stav žalobce odpovídal druhému stupni invalidity. Závěr o invaliditě druhého stupně byl potvrzen i v rámci řízení o námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí, konkrétně posudkem žalované, který byl podkladem napadeného rozhodnutí a který byl vypracován dne 13. 3.

2023 na základě ust. § 8 odst. 9 ZOPSZ oddělením lékařské posudkové služby, pracoviště ČSSZ pro Prahu a Střední Čechy. Jde-li o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti, zařazení zdravotního postižení žalobce do příslušné kapitoly a stanovení procentní míry poklesu jeho pracovní schopnosti, žalovaná dospěla k totožným závěrům jako správní orgán I. stupně. Oproti OSSZ ve smyslu § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity žalovaná navýšila procentní míru poklesu pracovní schopnosti žalobce o 10 %, tedy na celkových 60%. Stále se však podle žalované jednalo o invaliditu druhého stupně.

9. Soud provedl při jednání dne 6. 3. 2024 důkaz posudkem zdravotního stavu žalobce, který byl vypracován v souladu s ust. § 4 odst. 2 ZOPSZ dne 30. 1. 2024 PK MPSV ČR, pracoviště v Hradci Králové, v níž jako odborná lékařka zasedala MUDr. H. Z., s odborností X, což odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobce. Z uvedeného posudku soud zjistil, že PK MPSV za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce považuje X. PK MPSV toto zdravotní postižení zařadila do kapitoly X, položky X přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které je stanoveno procentní rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 60% - 70%. PK MPSV stanovila míru poklesu pracovní schopnosti žalobce ve výši 70%.
10. PK MPSV uvedla, že u žalobce dochází k pomalé progresi obtíží. Žalobce má velké problémy jak při vykonávání pracovní činnosti, tak při provádění běžných denních aktivit v osobním životě, je výrazně omezená X. Horní hranici procentního rozmezí PK MPSV zvolila s přihlédnutím k těžkému postižení X, je těžce narušena X, který tak neplní svou funkci X. Žalobce musí mít X, která dovolí X. Tento stav žalobci způsobuje těžké omezení X. PK MPSV doplnila, že X je nevyléčitelným onemocněním, které lze pouze zpomalovat. Vzhledem k věku žalobce však nelze předpokládat zlepšení hybných schopností, spíše naopak. Jako datum změny invalidity druhého stupně na invaliditu třetího stupně PK MPSV určila den 28. 9. 2022, a to s ohledem na nález ošetřujícího lékaře. PK MPSV uzavřela, že zdravotní stav žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí odpovídal třetímu stupni invalidity.
11. Podle § 3 správního řádu: *Nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.*
12. Podle ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění: *Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
13. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. *Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
 - c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*
14. Podle ust. § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity: *V případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení*

těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.

15. Podle ust. § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity: *V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.*
16. Jak plyne z konstantní judikatury, např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37 (rozsudky NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz): *„[p]osuzování míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám.“*
17. Podle ust. § 4 odst. 2 ZOPSZ jsou v přezkumném soudním řízení k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob povolány posudkové komise. V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75).
18. Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
19. Posudek PK MPSV soud hodnotí jako úplný, přesvědčivý, řádně odůvodněný, splňuje veškeré náležitosti dané zákonem, a proto z něj při rozhodování vycházel. Posudek PK MPSV vychází z dostatečného množství lékařských nálezů, posudková komise byla řádně obsazena, neboť v ní zasedala lékařka s odborností X, což odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobce. Soud tak považuje za prokázané, že žalovaná ve správním řízení nezjistila přesně a úplně skutečný stav věci, když při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce podhodnotila jeho zdravotní stav. U žalobce se k datu vydání žalovaného rozhodnutí jednalo o invaliditu třetího stupně, neboť jeho pracovní schopnost poklesla o 70 %. Žalovaná nenaplnila ust. § 3 správního řádu a dopustila se tak vady řízení.
20. Vzhledem k tomu, že správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává a nenahrazuje tak činnost lékařů, nemá s ohledem na výše uvedené důvod jakkoli zpochybňovat závěry PK MPSV. Krajský soud proto žalované rozhodnutí podle ust. § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaná ve smyslu ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána právním názorem soudu vysloveným ohledně stupně invalidity žalobce, včetně příslušného zákonného zařazení zdravotního postižení žalobce a procentuálního ohodnocení míry poklesu jeho pracovní schopnosti ve smyslu přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, jak je uvedeno

shora. V dané věci proto bude žalovaná v dalším řízení vycházet z posudku PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, ze dne 30. 1. 2024.

21. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle zásady úspěchu ve věci podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. a žalované uložil povinnost nahradit žalobci účelně vynaložené náklady soudního řízení, tj. náklady právního zastoupení žalobce podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „advokátní tarif“). Náklady právního zastoupení představuje odměna právního zástupce žalobce za 3 úkony právní služby v celkové výši 3 000 Kč podle ust. § 7 bod 3 ve spojení s § 9 odst. 2 [příprava a převzetí zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a), sepsí žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d) a účast na soudním jednání podle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Dále náklady řízení tvoří paušální náhrada hotových výdajů za 3 úkony právních služeb podle ust. § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 900 Kč. Odměna právního zástupce žalobce proto činí 3 900 Kč. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení k rukám jeho právního zástupce podle ust. § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s ust. § 64 s. ř. s. Soud k náhradě nákladů řízení stanovil přiměřenou lhůtu k plnění v délce 30 dnů podle ust. § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ust. § 64 s. ř. s.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 6. března 2024

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně